

17. ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА СУЧАСНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТОР УКРАЇНИ

Кузьмінська Н.Л., *канд. екон. наук*

Васютинська Ю.О., *асистент*

Національний університет харчових технологій

м. Київ, Україна

Стрімкий розвиток комп'ютерної техніки і інформаційних технологій має вплив на різноманітні сфери нашого життя, не є винятком і сучасна система освіти.

Міжнародний союз електрозв'язку (International Telecommunication Union, ITU), спеціалізований підрозділ ООН,

який визначає стандарти у сфері інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), дослідив розвиток ІКТ у 166 країнах світу. Результатом цього дослідження стала публікація «Виміри інформаційного суспільства 2014» [1], яка містить рейтинг розвитку 166 країн у сфері ІКТ – ICT Development Index (IDI).

ICT Development Index (IDI) – індекс розвитку ІКТ – комбінований показник, який характеризує досягнення країн світу з точки зору розвитку ІКТ. Цей індекс був розроблений у 2007 році, він зводить 11 показників у єдиний критерій, який використовується як інструмент для проведення порівняльного аналізу на глобальному, регіональному та національному рівнях. Показники стосуються доступу до ІКТ, їх використання, практичного знання.

З точки зору розвитку ІКТ між країнами видно значні відмінності, наприклад, рівень IDI коливається від 0,96 до 8,86.

Україна у цьому рейтингу у 2014 р. посіла 73 місце (IDI=5,15), трійкою лідерів були – Данія (IDI=8,86), Південна Корея (IDI=8,85), Швеція (IDI=8,85).

Темпи розвитку електронної освіти і використання Інтернет-технологій у світі стрімко зростають – у глобальному масштабі у 2014 р. на 6,6% (3,3% у розвинених країнах і 8,7% у країнах, що розвиваються). У розвинених країнах доступ до мережі Internet мають 78% домашніх господарств, у країнах, що розвиваються – 31%, а у 48 країнах, віднесених ООН до числа найменш розвинених – 5%.

Існує тісний зв'язок між ІКТ та освітнім простором, тому необхідне дослідження даного питання з метою покращення ситуації в освіті України.

У сучасній літературі можна зустріти ряд термінів «інформаційний простір», «освітній простір», «інформаційне середовище», «навчальне середовище» тощо. Слід підкреслити, що терміни «простір» і «середовище» не є синонімами. Під поняттям «простір» дослідники розуміють набір певним чином пов'язаних умов, які можуть впливати на людину, але при цьому людина не є невід'ємною частиною цього простору. Таким чином, «навчальний простір», як сукупність певних умов, може існувати незалежно від особи, яка навчається. Поняття «середовище» передбачає присутність у ньому людини і взаємодію між ним і людиною. Поняття «навчальне середовище» передбачає вплив умов освіти на особу, яка навчається, тобто безпосередньо залежить від організатора навчального процесу, яким на локальному рівні є викладач [2].

Головними критеріями «навчального середовища» є [3]: 1) наявність системи засобів спілкування; 2) наявність системи засобів самостійної роботи з інформацією; 3) наявність інтенсивного спілкування між учасниками навчального процесу.

«Інформаційне середовище» є складовою частиною і технологічною основою «навчального середовища», складовою частиною «інформаційного простору». Знаряддям праці у «інформаційному середовищі» є комп'ютер.

Перехід від індустріальної до інформаційної моделі розвитку в багатьох країнах світу і зокрема в Україні зумовив потребу негайного перегляду й реформування освіти на всіх рівнях, оскільки наявні системи не повністю відповідають сучасним запитам та потребують переорієнтації.

Зараз освітній простір вищих навчальних закладів (ВНЗ) України переживає період переходу від стандартних, звичних форм та методів навчання до нових прогресивних та інформаційно-орієнтованих. Основними завданнями його реформування та переходу на новий рівень розвитку є:

1) Перегляд та оновлення змісту дисциплін. Однією з основних характеристик сучасного студента є практичність та мотивованість будь-якої діяльності, тому при вивченні дисципліни особлива увага повинна приділятися її зв'язку з іншими дисциплінами та майбутнім фахом.

2) Методичне та технічне забезпечення викладання дисципліни. Основною причиною складності виконання даного завдання є недостатнє фінансування з боку держави, тому на початковому етапі максимально ефективного виконання цього завдання залежить від педагогічної творчості та майстерності викладача.

3) Перепідготовка та підвищення кваліфікації викладачів. Викладацька діяльність потребує постійної самоосвіти. Оскільки цього не завжди достатньо, то досить часто просто необхідними є курси підвищення кваліфікації, огляд сучасних тенденцій викладання, нові авторські методики. Вимоги до сучасного

викладача є досить високими: він повинен досконало володіти матеріалом, знати про всі нові напрями досліджень у своїй галузі та практикувати нові методи викладання свого предмету.

4) Розробка нових методів контролю виконання самостійних та індивідуальних робіт. Протягом останніх років по багатьох, особливо фундаментальних дисциплінах, збільшилась кількість годин на самостійне вивчення. Це приводить до потреби впровадження електронної освіти, що вимагає нового підходу до контролю вивченого матеріалу. Так, наприклад, контроль у вигляді тестів саме для фундаментальних дисциплін не завжди є об'єктивним і ефективним.

5) Підтримка та координація науково-дослідницької діяльності студентів. Даний вид роботи необхідний для майбутнього фахівця. Головно метою ВНЗ є не лише дати необхідний запас знань, а навчити студента займатися наукою та дослідницькою діяльністю, знаходитися в постійному творчому пошуку, відкривати в собі нові можливості.

Українська освіта сьогодні проходить переломний період переходу від пострадянської до нової європейської системи освіти, елементи якої частково чи повністю вже запроваджуються у ВНЗ України при викладанні певних дисциплін. Основним завданням побудови нової моделі національної системи освіти є створення інформаційного навчального середовища, яке б зберігало ефективні традиційні та використовувало б нові прогресивні методи навчання і було динамічним відносно змісту дисциплін.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Measuring the Information Society 2014. [Электронный ресурс] – режим доступа : http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/publications/mis2014/MIS2014_without_Annex_4.pdf.

2. О. А. Обдалова. Информационно-образовательная среда как средство и условие обучения иностранному языку в современных условиях [Электронный ресурс] / О. А. Обдалова // Вестник Томского государственного университета – 2010. С. 93–101. Режим доступа до журн. : <http://www.lib.tsu.ru/mminfo/000349304/05/image/05-093.pdf>.

3. Виды сред в образовании // Курс подготовки модераторов для системы дистанционного обучения / Под. рук. Е.С. Полат. Режим доступа : <http://courses.urc.ac.ru/eng/u7-9.html>